

Kultūros sala

 SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Girdžių teatras dovanojo šventę

Girdžių „Mituvio“ aktoriai Algimantas Vizbara, Laima Pernaruskienė, Kristina Barčienė, Danutė Bosienė, Laimutė Ušinskienė, Rasa Gramailienė, Jonas Zaronas, Vida Norvilienė, Gediminas Norvilas, Darius Juodaitis po jubiliejinį metų premjeros ir savo suburtu teatru besigėrinti režisierė Loreta Zdanavičienė.
D. Karopčikienės nuotr.

Miestelis su teatru turi ypatingą veidą – kaip Girdžiai, kur jau dvidešimt metų gyvuoja klotimo teatras „Mituvis“, o vaidinimo meno priešistorė nukelia į praėjusio šimtmečio pradžią. Tebeturi šis teatrališkas miestelis ir seną klotimą, kuriame gegužės 28 d. įvyko tradicinis, jau vienuoliktasis, klotimo teatro festivalis „Girdžių krivulė“.

Šamokslas

Dar 1918 m. Girdžių ūkininkų klotimuose buvo pradėti rodyti vaidinimai. Nuo 1933-ųjų iki 1940 m. girdžiškiai pastatė šešis vaidinimus. Po karo ir okupacijų teatras Girdžiuose vėl sušvito tik 2000-aisiais – buvo suvaidintos Žemaitės „Piršlybos“.

2002 m. liepą Girdžiuose pradėjo dirbti režisierė Loreta Zdanavičienė ir ėmė burti teatro trupę. Moterys norėjo vaidinti, o vyrai... pateko į šamokslą. Režisierė sukviėtė šeimas pavakaroti, o su moterimis jau buvo susimokiusios, kaip vyrus įtraukti į teatrą.

Taigi teatro avantiūroje dalyvauta šeimomis – Danutė ir Antanas Sabaliauskai, Laima ir Algimantas Liorincai, Vida ir Gediminas Norvilai. Bet ne tik – vaidintojais tapo Regina Banaitienė, Danutė Bosienė, Algimantas Vizbara, Jonas Zaronas, Rimas Petrauskas, Virgilijus Zdanavičius, Vijoleta Tamulytė. Repetavo pusę metų, kol pakviėtė į premjerą – S. Kymantaitės-Čiurlionienės „Pinigėlius“.

Žiūrovai vos tilpo į salę: kėdės visos užimtos ir pasieniai paramstyti, o vaikai sutūpę palei sceną – visi godžiai sekė veiksmą.

Teatro magija

Antram spektakliui „pasirašė“ jau tik šeši artistai, bet, sulaukę ir naujų vaidintojų, jie tebėra „Mituvyje“ iki šiol. Kasmet L. Zdanavičienės vadovaujamas teatras statė po spektaklį, o kai kuriais metais – ir po du.

„Mituviu“ teatras pakrikštytas švenčiant penkmetį. A. Vizbaros pasiūlytas teatro magiją ir gyvenimą prie Mituvos atspindintis vardas patiko visiems. Nuo tada vaidina ir

važinėja į gastroles su savo vėliava – iš pakulinio maišo pasiūta, pasak režisierės, paprasta, kaip paprasti ir jų vaidinimai.

Dvidešimtmetį Jurbarko kultūros centro Girdžių skyriaus klotimo teatras „Mituvis“ šventė su Jono Skinkio komedija „Išsvajota sekretorė“. Tai 24-asis „Mituvio“ spektaklis. Smagioje komedijoje smagiai vaidino Jonas Zaronas, Danutė Bosienė, Laimutė Ušinskienė, Laima Pernaruskienė, Vida ir Gediminas Norvilai, Algimantas Vizbara, Darius Juodaitis, Kristina Barčienė, Rasa Gramailienė. Ir teatro senbuviai, ir naujokės – tikri artistai mėgėjai ir profesionalai.

Pati režisierė Loreta, nors dažname spektaklyje ir sau pasiskiria vaidmenį, šįkart ne vaidino. Kai

nevaidina, jos pareiga, kaip parašyta teatro istorijoje, sekti veiksmą scenoje stovint už kulisių ir sufleutuoti. Tačiau režisierėi yra pasitaikę savo pareigą pamiršti, užsižiūrėjus į gražiai vaidinančius artistus.

Kas istorijon sudėta

L. Zdanavičienės parašyta „Mituvio“ istoriją 20-mečio proga dovanų gavo visi artistai ir teatro rėmėjai. Taip girdžiškius apdovanojo Jurbarko kultūros centras ir jo direktorė Aida Bliundžiuvaitienė.

Girdžių teatro istorija saugo susitikimus su žiūrovais ir su ryškiais šalies teatralais: Regina Varnaite, Algirdu Latėnu, Gyėiu Padegimu, Julium Dautartu, su tauragiškiu Sigitu Kancevyčium, su vadžgiriške Izabele Lukošiene, kurių pjeses girdžiškiai irgi vaidino.

2013 m. Laukuvoje vykusioje XXV Lietuvos klotimo teatrų krivulėje „Mituvis“ laimėjo simbolinę krivulę ir galimybę šį respublikinį teatrų festivalį surengti Girdžiuose.

Linksmu sceniniu vaizdeliu, kuriame pasirodė Loreta Zdanavičienė ir Laimutė Ušinskienė, nenuobodžiai buvo pristatyti festivalio rėmėjai.

2018 m. girdžiškiai dalyvavo Lietuvos šimtmečio dainų šventėje „Vardan tos...“, kur šalies mėgėjų teatrai vaidino Vydūną. Režisierė L. Zdanavičienė pripažįsta, kad tai buvo sunkiausias ir didžiausias išbandymas – parašyti scenarijų, remiantis Vydūno išmintimi, bei prisikalbinti artistus dar vienai avantiūrai. Tačiau pasirodymas Vilniaus Bernardinų sode suteikė daugybę džiugių emocijų ir – naujų pažinčių. Po Dainų šventės „Mituvis“ važiavo vaidinti į Rietavą, pas naujus teatro bičiulius.

Ir karantinų pažymėtais metais „Mituvis“ nesnaudė – vaidino 2021-ųjų rudenį Šakiuose vykusioje Lietuvos didžiojoje klotimo teatrų krivulėje ir už puikiai atliktus vaidmenis buvo įvertinti Jonas Zaronas ir Inga Andriulaitienė. O tarptautiniame mėgėjų teatrų festivalyje „Maskaradas“ Kauno r., Ramučiuose, Girdžių teatrui vertinimo komisija skyrė Grand Prix.

Viskas tikra

2018 m. pirmojo vaidinimo Girdžiuose 100-mečiui paminėti režisierė nusprendė statyti A. Kazragio pjesę „Žentelis“. Tačiau joje – tik du veikėjai, o tokia ypatinga proga vaidinti norėjo visi dešimt teatro artistų. Todėl kitus aštuonis personažus sugalvojo pati režisierė. Taip tik dar tikriau, kai personažas kuriamas konkrečiam aktoriui!

Viskas Girdžių teatre tikra. Jie gieda iš tikrų kantičkų, o tarpukario spaudoje skelbtas reklamas skaito, kaip naujajame spektaklyje, iš autentiškų laikraščių! Jei vaidmuo be žodžių – tiesiog gulėti lovoje ir nuduoti sergantį, tad ne nuodėmė scenoje ir užmigti. Jei pjesės personažai skerdžia kiaulę, žiūrovai girdi jos žviegimą, o į sceną įešama... paskerstosios galva, tikra, ne muliažas. Jei sėdima prie stalo, tai ir ant stalo – viskas tikra. Užtat būta streso, kai agurkėliai dar prieš vaidinimą dingę iš lėkštės, mat skanūs labai buvo. O pamiršusi į gastroles paimti duonos su sviestu

ir pasakiusi, kad vietoj bet ką paims, režisierė išgirdo aktoriaus priekaištą: „Tu galvok, moterie, ką kalbi. Man valgyt reikės – bet kas netinka!“

O kai po vaidinimo Jurbarko krašto muziejuje netyčia paliko dekoraciją, muziejininkai apsi-džiaugė gavę vertingą eksponatą – nes paliktai kėdei beveik devyniasdešimt metų!

Komedijų šventė

Komedija yra mėgstamiausias Girdžių teatro žanras. 2011 m. „Mituvis“ statė „Tikrą komediją“. Pjesę pagal J. Grušo apsakymą parašė režisierė Loreta kartu su teatro senbuve Danute Bosiene. Kultūros namų salę tais metais remontavo, tad premjera įvyko klebonijos klotime, kuriame iki šiol vaidinama.

Gegužės 28-ąją surengta šventė prasidėjo krivulės (tokia specialia lazda, net nuo XIV a. naudota žmonėms į bendruomenės sueigą kviesti) beldimu į grindis ir varpelio skambinimu bei sugiedota Tautiška giesmė.

Festivalio programoje – trys komedijos, bet prieš jas žiūrovai pamatė linksmą sceninį vaizdelį aktualiausia dienos tema: dvi kelevinės laukiančios moterėlės apšnekėjo, kas, ką ir kaip davė teatrui. Apšnekėtojas vaidinusios Loreta Zdanavičienė ir Laimutė Ušinskienė tokiu nenuobodžiu būdu įvardijo festivalio rėmėjus.

Paskui publika žiūrėjo, šypsojo ir kvatojo, galop – plojo J. Vasiuko komedija „Uošvė rojuje“ atvežusiam Kauno kultūros centro Kazio Binkio teatrui ir Žemaitės „Būdyne“ labai linksmam vaidinusiame Šakių kultūros centro Zanavykų teatrui.

Girdžiškių spektaklis „Išsvajota sekretorė“ sutraukė net daugiau nei pirmieji žiūrovų. Skaičiaus niekas nepasakytų, nes renginys – be bi-lietų. Miesteliuose kultūra, išskyrus popsa, dažniausiai ir būna veltui, ir žmonės tą vertina.

Danutė KAROPČIKIENĖ